

KULTTUURIKENNO:

Yhteistyötä ja vaikuttavuutta kulttuuripalveluihin Pohjois-Pohjanmaalla

Hankkeen loppuraportti ja taidepilottien kehittämistarina

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Julkaisutiedot

Raportti:	Auli Suorsa, projektipäällikkö ja erityisasiantuntija, kulttuuri Pohjois-Pohjanmaan liitto
Taitto:	Auli Suorsa
Julkaisu:	B:115 POHJOIS-POHJANMAAN KULTTUURIKENNO: Yhteistyötä ja vaikuttavuutta kulttuuripalveluihin Pohjois-Pohjanmaalla
ISBN	978-952-7502-01-3 (verkkojulkaisu)
ISSN	2814-8177 (verkkojulkaisu)

Sisällysluettelo

- Johdanto
- Tavoitteet ja toimenpiteet
 - Yhteistyön ja osaamisen eli kulttuurikennon vahvistaminen
 - Toimenpiteet
- TP 1. Vahvaa osaamista ja tiivistä yhteistyötä osaamisklinikoista
 - Osaamisklinikoiden toteutus
 - Monipuolisia aiheita ja yhteistyötahoja
- TP 2. Yhteiskehittämisellä kohti taidepilotteja
 - Yhteiskehittämisen prosessi
 - Tuloksena kuntakennot ja taidepilottiaihiot
- TP 3. Taidepiloteilla taiteen rohkeampaa tekemistä ja kokemista
 - Taidepilottien hankintaprosessi
 - Hankinnasta toteutukseen
 - Tuloksena taideteoksia
 - Linkki taidepiloteista ja niiden tuloksista kertovaan kehittämistarinaan
- TP 4. Kulttuurifoorumeista ja viestinnästä vahvuutta
 - Kulttuurifoorumit kokosivat kulttuurialan toimijoita yhteen
 - Kulttuurifoorumin 2023 työpajojen tulokset
 - Rohkeasti reunalla: Kulttuuri kunnan toiminnassa vuoden 2024 kulttuurifoorumin teemana
 - Palaute kulttuurifoorumeista
 - Viestinnällä taiteen mahdollisuudet ja tehty työ esiin
 - Esimerkkejä uutisista
 - Esimerkkejä viestinnästä
- Tulokset ja saatu palaute
 - Tulokset kootusti
 - Taidetuotannon yhteiskehittämisen, -hankinnan ja koordinaation malli
 - Kunnilta saatu palaute tukee tuloksia
 - Taidepilottien palaute innostaa jatkamaan
 - Linkit taidepilottien ja kulttuurifoorumeiden materiaaleihin
 - Hankkeen toteutunut aikataulu ja budjetti

Johdanto

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteutti 1.1.2022-29.2.2024 välisenä aikana *Pohjois-Pohjanmaan Kulttuurikenno: Yhteistyötä ja vaikuttavuutta kulttuuripalveluihin* hanketta. Kyseessä oli kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (166/2019 6§) mukainen kulttuurin alueellinen kehittämistehtävä, jota rahoitti Opetus- ja kulttuuriministeriö. Kehittämistehtävällä luodaan edellytyksiä kuntien kulttuuritoiminnalle tukemalla toiminnan laatua, vaikuttavuutta, henkilöstön osaamista, asukkaiden yhdenvertaisuutta ja kuntien keskinäistä yhteistoimintaa.

Hanketta valmisteltiin tiiviissä yhteistyössä maakunnan kuntien ja niiden kulttuurivastaavien kanssa. Hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet täsmentyivät käydyissä keskusteluissa. Toiveeksi nousi esimerkiksi saada hankkeen myötä kuntiin konkreettista taidetoimintaa, mikä jalostui suunnitelmaksi kuntien kehittämistyötä tukevista taidepiloteista. Hankkeen nimenä käytetty Kulttuurikenno oli sekin kunnista noussut idea. Siinä perusajatuksena on nähdä kulttuuri yhteiskuntaan laajasti vaikuttavana tekijänä ja kehittämistyön keskeisenä teema. Se kokoaa yhteen toimialoja ja toimijoita yhteiskunnan eri tasoilta muodostaen kennomaisen rakenteen. Tätä kulttuurin ekosysteemiä, kulttuurikennoa, vahvistamme kehittämällä laaja-alaista yhteistyötä ja osaamista, tuomalla esiin kulttuurin vaikuttavuutta ja nostamalla kulttuuria vahvemmin alueellisen kehittämistyön ytimeen. Tätä Kulttuurikenno -hankkeella haluttiin omalta osalta olla toteuttamassa ja tekemässä kulttuuri-ilmastonmuutosta Oulu 2026 Euroopan kulttuuripääkaupunkiteeman mukaisesti.

Hankkeen toteuttamisen kokonaisvastuu oli Pohjois-Pohjanmaan liitolla. Projektipäällikkönä toimi kulttuurin erityisasiantuntija Auli Suorsa. Taidepilottien käytännön toteutuksessa mukana oli kulttuurituottaja Anni-Stiina Hujala. Osatoteuttajana Oulun ammattikorkeakoulu vastasi taidepilotteja valmistelevien kehittämistyöpajojen järjestämisestä.

Hankkeen toteutuksen tukena oli yhdeksän henkinen ohjausryhmä. Siinä jäseninä olivat seuraavat tahot ja henkilöt. Oulun ammattikorkeakoulusta yksikön johtaja Riitta Tötterström ja hänen sijallaan myöhemmin TKI-päällikkö Susanna Kujanpää (varalla yliopettaja TKI- ja tiimipäällikkö Heikki Riikonen). Taiteen edistämiskeskuksesta erityisasiantuntija Arja-Liisa Räisänen ja hänen sijallaan myöhemmin erityisasiantuntija Katariina Kummala. Museo- ja tiedekeskus Luuppista vastuuseotutkija Tuija Visuri. Kuntien edustajina toimivat kulttuurijohtaja Anita Ohtamaa Kalajoen kaupungilta, vastaava tuottaja Jetta Huttunen Iin kunnan Kulttuuri Kauppilasta, kulttuurijohtaja Sami Ylisaari (varalla kulttuuripalvelupäällikkö Johanna Tuukkanen) Oulun kaupungilta, kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Elina Huurre ja hänen sijallaan myöhemmin henkilöstö- ja hyvinvointijohtaja Teija Eskola Tyrnävän kunnasta, sekä kulttuuritoimenjohtaja Ulla Ingalsuo-Laaksonen Kuusamon kaupungilta. Pohjois-Pohjanmaan liiton jäsen ohjausryhmässä oli strategiapäällikkö Ilpo Tapaninen. Puheenjohtajan tehtävää hoitivat Elina Huurre 31.12.2023 asti, jonka jälkeen Katariina Kummala. Hankkeen projektipäällikkö Auli Suorsa ja talousasiantuntija Pia Välimäki toimivat ryhmän esittelijöitä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto kiittää Opetus- ja kulttuuriministeriötä saamastaan rahoituksesta. Kiitos myös kunnille, Oulun ammattikorkeakoululle ja muille mukana olleille tahoille hyvästä yhteistyöstä ja aktiivisesta osallistumisesta hankkeeseen. Ohjausryhmälle kiitos saadusta tuesta hankkeen toteuttamisessa.

Tässä hankkeen projektipäällikön laatimassa loppuraportissa kerrotaan hankkeen toteuttamisesta ja tuloksista. Mukana olevin kuvin ja sitaatein annetaan esimerkkejä hankkeen monipuolisesta toiminnasta ja saadusta palautteesta. Taidepiloteista on laadittu oma kehittämistarina.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Yhteistyön ja osaamisen eli kulttuurikennon vahvistaminen

Kulttuurikeno -hankkeen suunnitelma perustui alkukartoitukseen hankkeen tarpeista. Siinä hyödynnettiin eri tilastoja ja tutkimuksia (esim Taiteen ja kulttuurin barometri 2020 ja Peruspalveluiden arviointi 2019). Käytössä oli myös tuolloin vielä valmistelussa olleen maakunnallisen kulttuurin kehittämisohjelman kyselyn kautta kerätty tausta-aineisto ja siitä saatu SWOT-analyysi.

Taustatietojen perustella voitiin todeta seuraavaa:

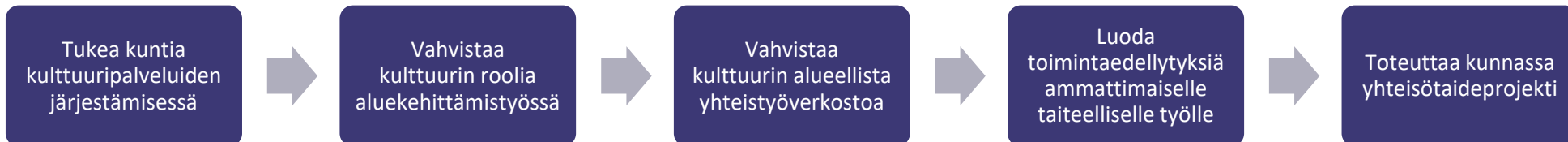
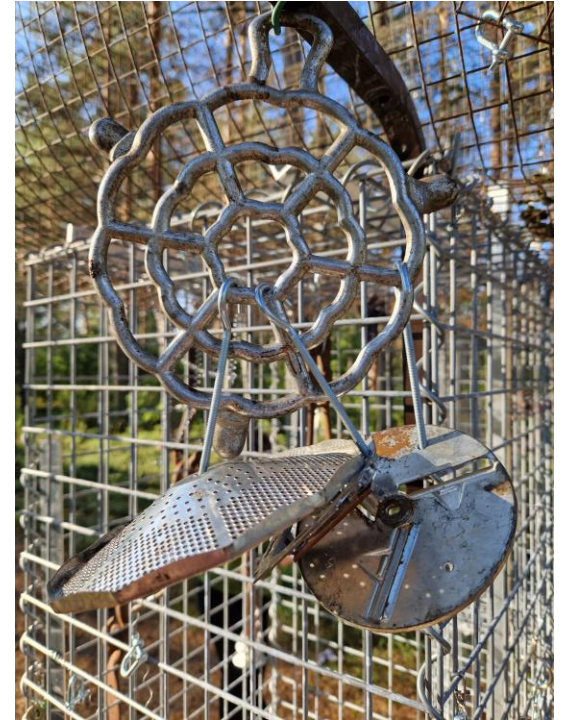
- Kuntien kulttuuritoiminnan lähtökohdat vaihtelevat niin koon, sijainnin kuin resurssienkin osalta paljon. Resurssit ovat pääsääntöisesti erittäin niukat etenkin pienissä kunnissa.
- Koordinoidulle yhteistyölle ja sen vahvistamiselle on tarvetta.
- Kehittämistyöltä halutaan eteenpäin menemistä ja tulevaisuuden katsomista.
- Kulttuuritoimen henkilöstö kaipaa osaamisen vahvistamista.
- Tarvetta on tiedolla johtamisen kehittämiseen, sekä osallisuuden

ja palveluiden saavutettavuuden vahvistamiseen.

- Kulttuuriin liittyvät negatiiviset asenteet ja ajatusmallit vaivaavat. Tarvitaan positiivista viestintää ja keskustelua.

Muun muassa näiden faktojen pohjalta laadittiin hankkeelle alla esitetyt viisi tavoitetta ja seuraavilla sivuilla esitetyt toimenpidekokonaisuudet. Kuntien yksimielinen tavoite oli saada hankkeen toimesta omaan kuntaan konkreettista taidetoimintaa ja siitä tuloksena taide-teos. Taidepilotit saivatkin hankkeessa merkittävän rooli. Ne toimivat myös monipuolisina osaamisen ja yhteistyön vahvistamisen keinoina. Hankkeen läpileikkaavana tavoitteena oli lisätä kuntien valmiuksia Oulu 2026 kulttuuripääkaupunkivuoteen valmistautumisessa. Kaikki hankkeessa mukana olleet kunnat ovat sitoutuneet kulttuuripääkaupunki hankkeeseen ja sen sisältöjen tuottamiseen.

Kuva: Yksityiskohta Ympäriämpäri taidepilotin teoksesta /Sinikka Eirola.

Toimenpiteet

Hankkeen toimenpiteet ryhmiteltiin neljäksi työpaketiksi alla olevan jaottelun mukaisesti. Niiden sisältöjä hiottiin hankkeen avauswebinaarissa ja sen yhteydessä järjestetyssä työpajassa 22.2. 2022. Tähän apua saatiin tilaisuuden puheenvuoroista.

Kuntaliiton kulttuuriasioiden erityisasiantuntija Johanna Selkee totesi avaustilaisuudessa, että kuntien kulttuuritehtävä on iso. Kulttuurin rooli korostuu entisestään hyvinvointialueiden muodostumisen ja kuntien tehtäväkentän muuttumisen myötä. Kulttuuri on tärkeä peruspalvelu ja oikein hyödynnettynä se tarjoaa myös oivallisia mahdollisuuksia kunnassa tehtävään muuhun

kehittämistyöhön, strategisten tavoitteiden toteuttamiseen kuin myös isompien yhteiskunnallisten haasteiden taklaamiseen. Mahdollisuuksia on paljon, mutta perusasiat tulee olla kunnossa. Tulosta ei synny ilman panostusta tehtävien hoitamiseen. Asiakslähtöisyyttä tulee vahvistaa, lisätä osallisuutta, vahvistaa asiantuntijaosaamista ja tarkastella palveluita yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Yhdyspinnan hyvinvointialueisiin tulle rakentua tiiviiksi. Alla oikealla olevassa kuviossa Johannan antamat eväät kuntien kulttuuritoiminnan kehittämiseen ja Kulttuurikenno -hankkeen toteuttamiseen.

” Kulttuurikenno on alusta, jossa voimme tehdä kehittämistyötä yhdessä.

Tuula Aitto-oja kulttuurituottaja
Oulaisten kaupunki
hankkeen avauswebinaarissa

TP 1. Osaamisklinikat	TP 2. Kehittämispajat	TP 3. Taidepilotit, kehittämistarina	TP 4. Foorumit, viestintä
<ul style="list-style-type: none">•Lähtökohtana kuntien, henkilöstön omat tarpeet, kehittämislinjaukset•Yhteisesti ideoidut sisällöt ja toteutukset•Käytännönläheisyys•Yhteistyö•Pieniä ja isompia juttuja•Koko hankkeen ajan	<ul style="list-style-type: none">•Taidepilottien valmisteluun•Oamk toteuttajana•Lähtökohtana kuntien omat kehittämisen haasteet•Syksy 2022	<ul style="list-style-type: none">•Tunnistettuihin haasteisiin ideoidut teemakohtaiset taideratkaisut•Hankintaprosessi•Toteutus joka kunnassa 2023•Taidepilottien monipuolinen dokumentointi 2024	<ul style="list-style-type: none">•Kulttuurifoorumit•Aktiivinen viestintä koko hankkeen ajan

Eväitä kulttuurin kehittämistyöhön:

1. Kulttuurin strategiset valinnat
 - > Koko kunnan kehittäminen
 - > Eri toimialoja yhdistävät valinnat
 - > Asukaslähtöisyys
2. Rahoituspohja ja resurssit kuntoon
3. Kulttuurin tulosten levittäminen
 - > Tulokset ja hyödyt näkyville
 - > Viestintä aktiiviseksi

TP 1. Vahvaa osaamista ja tiiviistä yhteistyötä osaamisklinikoista

naan hyvinvointialue

Kulttuurista vaikuttavuutta hyvinvointiin ja terveyteen – hybridiseminaari järjestettiin 8.9.2022 yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa. Pääpuhujina olivat neurotieteilijä, tanssija Hanna Poikonen ja tutkija, musiikkiterapeutti Taru-Anneli Koivisto. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelta mukana olivat osallisuus- ja yhdyspintapäällikkö Marjo-Riitta Tervonen ja hyvinvoinnin edistämisen päällikkö Sanna Salmela. Osallistujia sekä paikanpäällä että etänä oli parhaimmillaan noin 400 henkilöä. Tilaisuuden yhteydessä järjestetyllä hyvinvointitorilla toimintaansa esitteli runsas joukko kulttuurihyvinvointipalveluiden tuottajia. Kuva työpajasta (Auli Suorsa). [Lue lisää tilaisuudesta julkaistusta uutisesta Pohjois-Pohjanmaan verkkosivuilta.](#)

Osaamisklinikoiden toteutus

Osaamisklinikat olivat hankkeen keskeinen toimenpide, jolla vahvistettiin kuntien henkilöstön osaamista ja yhteistyötä. Koska kuntien määrä Pohjois-Pohjanmaalla on suuri (30 kuntaa), ei klinikoille pyritty löytämään kaikille sopivia aiheita, vaan niiden valinnassa periaatteena toimi ”Ei kaikille kaikkea vaan jokaiselle jotakin”. Tarpeita kartoitettiin hankesuunnitteluvaiheessa, ja niitä tarkennettiin hankkeen avauswebinaarissa, ohjausryhmän työskentelyn yhteydessä ja koko ajan hankkeen toteuttamisen ajan.

Osaamisen vahvistaminen oli klinikkatoiminnan ykkös-tavoite. Sen lisäksi sen kautta haluttiin myös vahvistaa alueellista yhteistyötä. Lähtökohtana oli kuntien keskinäinen osaamisen, tiedon, ideoiden ja ajatusten jakaminen. Alustajia ja puheenvuoron pitäjiä pyydettiin hankkunnista. Myös muita asiantuntijoita käytettiin läheltä elioaman alueen toimijoiden parista, kuin myös kauempaa siten kuin se käsiteltävän aiheen mukaan oli tarpeellista.

Osaamisklinikoilla muun muassa pidettiin luentoja, järjestettiin työpajoja, verkostoiduttiin, saatiin uusia ideoita, suunniteltiin jatkotoimia ja kehittämishankkeita, sekä tietenkin opittiin uutta. Osa tilaisuuksien puheenvuoroista

tallennettiin myöhempää katselua ja jatkokäyttöä varten. Kaikki materiaalit jaettiin kuntien henkilöstöille hankkeen Teams tiimin kautta ja yleisest in tilaisuuksien materiaalit hankkeen verkkosivujen kautta.

Hankkeen aikana järjestettiin osaamisklinikoita eri teemoista 14 kappaletta, kokeiltiin lyhyempien aamutuokioiden toimivuutta ja toteutettiin yksi isompi seminaari, joka striimattiin. Yhteensä tilaisuuksia oli 19. Niihin kaikkiin kuntien kulttuurivastaavat oli kutsuttu mukaan, mutta osa tilaisuuksista oli suunnattu laajemmallekin yleisölle.

Ohessa ote esityksestä, jonka Raudaskylän Kristillisen opiston ALVA-verkoston vapaaehtoistoiminnan suunnittelija Anitta Anunti piti Vapaaehtoiset kulttuuripalveluissa osaamisklinikalla. Hänen aiheensa oli Verkostoista ja vapaaehtoistyöstä voimaa julkisiin palveluihin. Kulttuurikaveritoimintaa on nyt aktiivisesti viety eteenpäin maakunnan eteläisen osan kunnissa.

TP 1. Osaamisklinikat

- Lähtökohtana kuntien, henkilöstön omat tarpeet, kehittämislinjaukset
- Yhteisesti ideoidut sisällöt, toteutukset
- Käytännönläheisyys
- Yhteistyö
- Pieniä ja isompia juttuja
- Koko hankkeen ajan

- Osaamisklinikoita 14 osallistujia keskimäärin 31
- Aamutuokioita 4 osallistujia keskimäärin 15
- Seminaareja 1 osallistujia noin 200
- Yhteensä 19 tilaisuutta

Esimerkki: Vapaaehtoiset Nivalan kulttuuritoiminnassa

- Hyvinvointisuunnitelmassa määritelty
- Kulttuurikaveritoiminta alkamassa
- Kaikukortti käytössä
- Isot kulttuuritapahtumat mm. Kapinaviikko, Marrasvalakiat, Harrastusmessut ja -viikot
- Kotiseutumuseo Katvala
- Kesäteatteri

Monipuolisia aiheita ja yhteistyötahoja

Osaamisklinikoiden toteutuksessa tavoitteena oli tarpeeseen vastaaminen, monipuolisuus ja monialaisuus. Klinikoilla pyrittiin omalta osaltaan myös yhteistyön vahvistamiseen. Alla luettelo osaamisklinikoiden aiheista ja toteutuksessa mukana olleista yhteistyötahoista.

Vierellä esimerkki osaamisklinikalta tuotetusta materiaalista.

Klinikoiden ja tapaamisten aiheita:

- Kulttuuriympäristöpäivät suunnittelu ja toteutus
- Elävä aineeton kulttuuriperintö
- Harvaan asutun maaseudun kulttuuritoiminnan kehittäminen ja rahoitus
- Kulttuurista ja taiteesta virtaa kehittämiseen: Taitelijoiden uudet työnkuvat Esimerkkejä elämysmatkailusta, hyvinvointityöstä ja kaupunkikehittämisestä
- Yhdenvertaisuus ja moninaisuus kulttuuripalveluissa
- Vapaaehtoiset kulttuuripalveluissa
- Kulttuurikasvatussuunnitelmien laatiminen ja kehittäminen
- Kulttuuritiedolla johtaminen
- Kulttuuri ja ilmiölähtöisyys, työskentelytavat
- Kulttuurista vaikuttavuutta hyvinvointiin ja terveyteen
- Kulttuurimatkailu, kulttuuri ja ruoka, MaKuRu verkoston perustaminen ja tapaamiset
- Kulttuuripankin laajennus ja muut digitaaliset alustat Pohjois-Pohjanmaalla
- Lastenmusiikkista kiertuetoimintaa kuntiin
- Näkemykset kulttuuripoliittisen selonteon pohjaksi
- Kulttuurituottajan käsikirja

Yhteistyötä muun muassa seuraavien tahojen kanssa:

- Oulun kulttuurisäätiö ja sen Arctic Food Lab hanke
- Oulun kaupungin Elämysoppaat hanke
- Oulun kaupungin kulttuurikummit
- Museo- ja tiedekeskus Luuppi, Pohjois-Pohjanmaan museo ja Oulun taidemuseo
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Osaaminen ja työelämä -yksikkö, Tiedolla kohtaantoa -hanke
- Raudaskylän Kristillisen opisto, ALVA-hanke
- Elävä Iijoki ry
- Alueen kunnat
- Alueen taitelijat ja kulttuurialan toimijat
- Suomen Kotiseutuliitto
- Xamk Parasta itään! Hanke
- Etelä-Pohjanmaa maakuntaliitto
- Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto
- Visit Finland

Yhdenvertaisuus ja moninaisuus kulttuuripalveluissa: Infopaketti

Kulttuurikenno - Yhteistyötä ja vaikuttavuutta kulttuuripalveluihin hanke
16.8.2022 osaamisklinikka

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIO

POHJOIS-POHJANMAA
COUNCIL OF NORTHERN FINLAND

Tavoitteena on yhdenvertainen kunta, jossa jokainen asukas on osallinen ja hyötty kunnan toiminnasta.

POHJOIS-POHJANMAA
COUNCIL OF NORTHERN FINLAND
www.pohjois-pohjanmaa.fi

Sisältö:

- TIEDOJA AIHEITA
 - ✓ Mikä velvoittaa?
 - ✓ Yhdenvertaisuussuunnitelman abc
 - ✓ Tasa-arvoa työssä: Tasa-arvoa maastolta hankkeille
 - ✓ Yhdenvertainen kunta: Pehdyttyä itseäsi laak
 - ✓ Kuinka vahvistaa taide- ja kulttuurialan tasa-arvoa ja työllisyyttä?
 - ✓ Kulttuuria kaikille palvelu / Koinoa moninaisuuden edistämiseen
 - ✓ Loppuklausuuripalvelut: moninaisuutta Suomessa (käännös)
- TIEDOJA TOIMINTA PONOIS POKANMAALTA
 - ✓ Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat Pohjois-Pohjanmaan kunnissa: Tse-viisari kysely 2022 tuloksia
 - ✓ Asukkaiden yhdenvertaisuus kulttuuripalveluissa
 - ✓ Yhdenvertaisuuden ja moninaisuuden edistämisen osana kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä
 - ✓ Johtopäätöksen osallisuuden kehittämistä kunnissa yhteiskenttämisen pohjalta
 - ✓ Jos tähän hyvät kysymykset omasta kunnasta!
- Osaamisklinikka 16.8.2022:
 - ✓ Ohjelma
 - ✓ Tapaaminen

← Täydennä!

TP 2. Yhteiskehittämisellä kohti taidepilotteja

Teoskuva/Photo © Mika Friman 2023.
Ympäriämpäri – Taidetta piholla ja poluilla taidepilotin teos Alavieskassa.

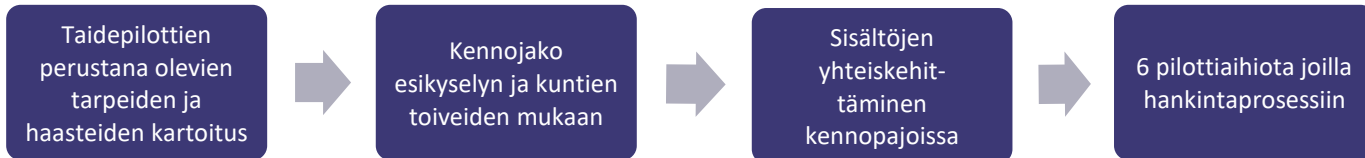
Yhteiskehittämisen prosessi

Taidepilottien sisältöjen suunnittelu toteutettiin Oulun ammattikorkeakoulun organisoimassa prosessissa alla olevan kaavion mukaisesti. Taustakyselyn ja keno-työpajojen avulla kartoitettiin kunkin kunnan tarpeet ja toiveet taideprojektiin liittyen. Tuloksena oli muun muassa oheisen sanapilven mukaisia teemoja. Kyselyn tulosten perusteella kunnat jaettiin omiin kenoihin tavoitteena mahdollisimman tasakokoiset ja yhtenevät ryhmät. Kuntien toiveita kunnioitettiin ja päädyttiin kuuteen ryhmään eli kennoon, joissa kussakin oli kolmesta kuuteen kuntaa. Yhteiskehittämismenetelmiä käyttäen kennoissa hiottiin taidepilottien tavoitteita, teemoja ja toivottuja tuloksia, sekä mietittiin sisältöratkaisuja, menetelmiä, aikataulua ja kohderyhmiä.

Keskeisiksi kehittämisen teemoiksi nousivat seuraavat asiat. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen, paikallisuuden ja arjen ympäristöjen korostaminen, kotiseutu-

identiteetin vahvistaminen, kulttuuriperintö ja paikalliset legendat, arjen kulttuuri, sukupolvia yhdistävä toiminta, asennemuutos taiteen rohkeampaan tekemiseen ja kokeamiseen, tietoisuuden lisääminen kulttuurin merkityksestä, hyvinvointinäkökulma, luonnon ja taiteen yhdistäminen, ympäristötietoisuus ja kestävyys. Yhdistävänä ajatuksena kaikissa piloteissa oli löytää taidesisältöjä ja luovia kehittämismenetelmiä vahvistamaan kuntalaisten osallisuutta sekä lisäämään taiteen ja kulttuurin näkyvyyttä kunnissa ja kuntalaisten arjessa.

Kehittämispajat toteutettiin syksyn 2022 aikana. Viimeistellyt pilottiaihiot toimivat taidepilottien hankintaprosessin ja tarjouspyyntöjen pohjana. Yhteiskehittämisen prosessista ja keno-työpajojen järjestämisestä vastasivat Oulun ammattikorkeakoulusta lehtori Nina Patrikka ja projektipäällikkö Julia Heikkinen.

TP 2. Kehittämispajat

- Taidepilottien valmistelu
 - Oamk toteuttajana
 - Lähtökohtana kuntien omat kehittämisen haasteet
 - Syksy 2022
-
- Kolme pajaa:
 - Yliveska
 - Pudasjärvi
 - Tyrnävä
 - 2 yhteistä pajaa
 - 6 pilottiaihiota

Tuloksena kuntakennot ja taidepilottiaihiot

Kunnista ja heidän pilotti-ideoistaan muodostui kuusi erikokoista ja hyvin erisisältöistä kennoa. Kunnat nimesivät pilottinsa mielekseen. Kussakin kennossa oli taidehankintaa käytössä 5 000 euroa kuntaa kohden. Joulukuussa 2022 pidetyn viimeistelytyöpajan jälkeen oli aika siirtyä taidepilottien toteuttajien hankintaprosessiin ja itse toteuttamisvaiheeseen. Siitä vastasi Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Kenno 1

Ookko nää mistään kotosin? Tervetuloa taidelaboratorioon!
Haapavesi Kärsämäki Nivala Oulainen Siikalatva Haapajärvi

Kenno 2

Marrastulet
Kempele Tyrnävä Liminka Lumijoki

Kenno 3

Ympäriämpäri – Taidetta pihoilla ja poluilla
Hailuoto Pyhäjoki Alavieska Kalajoki Sievi

Kenno 4

Sukupolvet lijoen varrella – Ympäristö- ja luontosuhteen käsittely taiteen keinoin
Oulu Ii Pudasjärvi Taivalkoski Kuusamo

Kenno 5

Osiensa summa
Pyhäntä Reisjärvi Siikajoki Raahe Ylivieska Pyhäjärvi

Kenno 6

Taidedokumentaatio - Heilastelua Oulujokilaaksossa ennen ja nyt
Muho Vaala Utajärvi

KULTTUURIKENNOPAJAN TYÖSKENTELYPOHJA

KOHDERYHMÄ(T):
Kaikkille
kuntakohtaisesti eri ryhmille
kohdennettuna, ohjeistopohjuna

KUNTAKENNO (NRO? mitkä kunnat ovat kennossa mukana?):
Liminka, Kempele, Tyrnävä, Lumijoki
Meille tärkeitä teemat / ominaispiirteet: Kadartus, valo, taito

Mitä tavoitellaan?
A
Toive toteutusajataulusta vuoden 2023 aikana:
Marraskuu

TOTEUTUSRATKAISUT:
 kuntalaisia osallistava teos
 kuntalaisia osallistava esitys
 kuntakennossa kiertävä esitys
 virtuaalinen toteutus
 kuntiin jäävä teos
 kuntiin jäävä toimintamalli
 johonkin tapahtumaan/teemaan/erityispiirteeseen tai sesonkiin liittyvä toteutus
Mikä: Marraskuu, pimeys, valo,
valoteos, mielenheräys, väki-
solisuus, taito

SISÄLTÖRATKAISUT:
 kirjallisuus, sanataide, -työpaja, -esitys
 tanssiteos, -työpaja, -esitys
 musiikkiteos, -työpaja, -esitys
 veistosteos, -työpaja, -esitys
 valoteos, -työpaja, -esitys
 teatteriesitys, -työpaja
 kuvataidetyöpaja, -teos
 videotyöpaja, -teos
 animaatiotyöpaja, -teos
 AR- tai VR -työpaja, -teos
 ympäristötaide -työpaja, -teos
 kierrätystaide -työpaja, -teos
 muraali
Joku muu sisältö, mikä:
Valoteos ja valokameran ympärillä
rakentava tapahtuma

IDEOINTIA:
- Elämyksellisyys, moniaistillisuus, osallistavuus
- Arkielämä ympäristöä uusin silmin
- Ympäristö, kestävä kehitys
- Lajutus
- Esteettömyys?
- Jotain muuta

TP 3. Taidepiloteilla taiteen rohkeampaa tekemistä ja kokemista

Ookkonää mistään kotosin? Tervetuloa taidelaboratorioon taidepilotin osallistujia. Kuva Elina Stoor.

Taidepilottien hankintaprosessi

Taidepilotteihin haettiin toteuttajia vuoden 2023 alussa avoimella tarjouskilpailulla. Kullekin sisällöllisesti viimeistellylle pilottiaihiolle oli oma hankintaprosessinsa, josta Pohjois-Pohjanmaan liitto hankintayksikkönä vastasi. Kunnat antoivat oman näkemyksensä tarjousten arviointivaiheessa. Vertailussa toimintasuunnitelma oli määrittävä tekijä, sillä kunkin pilotin hinta oli jo ennalta ilmoitettu. Lisäksi haluttiin vastuunottamista pilotin kokonaistoteutuksesta kuitenkin, niin että apua esimerkiksi viestintään, toteutuspaikkojen valintaan, kohderyhmän saavuttamiseen ja pilotin aikatauluttamiseen luvattiin koordinaattorilta ja kunnista. Tähän tehtävään Pohjois-Pohjanmaan liitto palkkasi kulttuurituottajan touko-joulukuun 2023 väliselle ajalle.

Tarjouskilpailusta viestittiin aktiivisesti. Vierellä kaksi käytettyä markkinointikuvaa. Tiukasta aikataulusta huolimatta kaikkiin tarjouspyyntöihin saatiin tarjouksia, yhteensä 29 kappaletta. Vertailun jälkeen hankintapäätökset tehtiin huhtikuussa. Kaikki kuusi taidepilottia toteutuivat alkukesän - marraskuun 2023 välisenä aikana.

Mittava ja työläskin hankintaprosessi oli kokonaisuudessaan yhteinen oppimisprosessi niin kunnille, Pohjois-Pohjanmaan liitolle kuin myös monelle tarjouksen jättäneelle taiteilijalle. Näin se toimi omalta osaltaan yhtenä osaamisen vahvistamisen toimenpiteenä ja lisäsi koke-
musta taidetuotantojen hankinnasta.

Hei taidealan ammattilainen!

Voisitko sinä olla tuomassa eloa ja iloa Pohjois-Pohjanmaan kuntiin?

Kuusi taidepilottia etsii toteuttajaa

Tarjouspyynnöt on julkaistu www.pohjois-pohjanmaa.fi

Tutustu ja jätä tarjous 24.2.2023 mennessä

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

POHJOIS-POHJANMAA COUNCIL OF OULU REGION

TP 3. Taidepilottit ja kehittämistarina

- Tunnistettuihin haasteisiin ideoidut taideratkaisut
- Hankintaprosessi 2023
- Toteutus joka kunnassa 2023
- Taidepilottien monipuolinen dokumentointi

- 6 hankintaprosessia
- 6 taidepilottitoteutusta
- 17 taiteilijaa
- 97 työpajaa
- 4 tapahtumaa
- 2 920 osallistujaa
- 29 taideteosta tai tapahtumaa

Tule toteuttamaan taidepilottia Muhokselle, Utajärvelle ja Vaalaan!

HEILASTELUKULTTUURIA OULUJOKILAAKSOSSA ENNEN JA NYT

Tutustu ja jätä tarjous 24.2.2023 mennessä www.pohjois-pohjanmaa.fi

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

POHJOIS-POHJANMAA COUNCIL OF OULU REGION

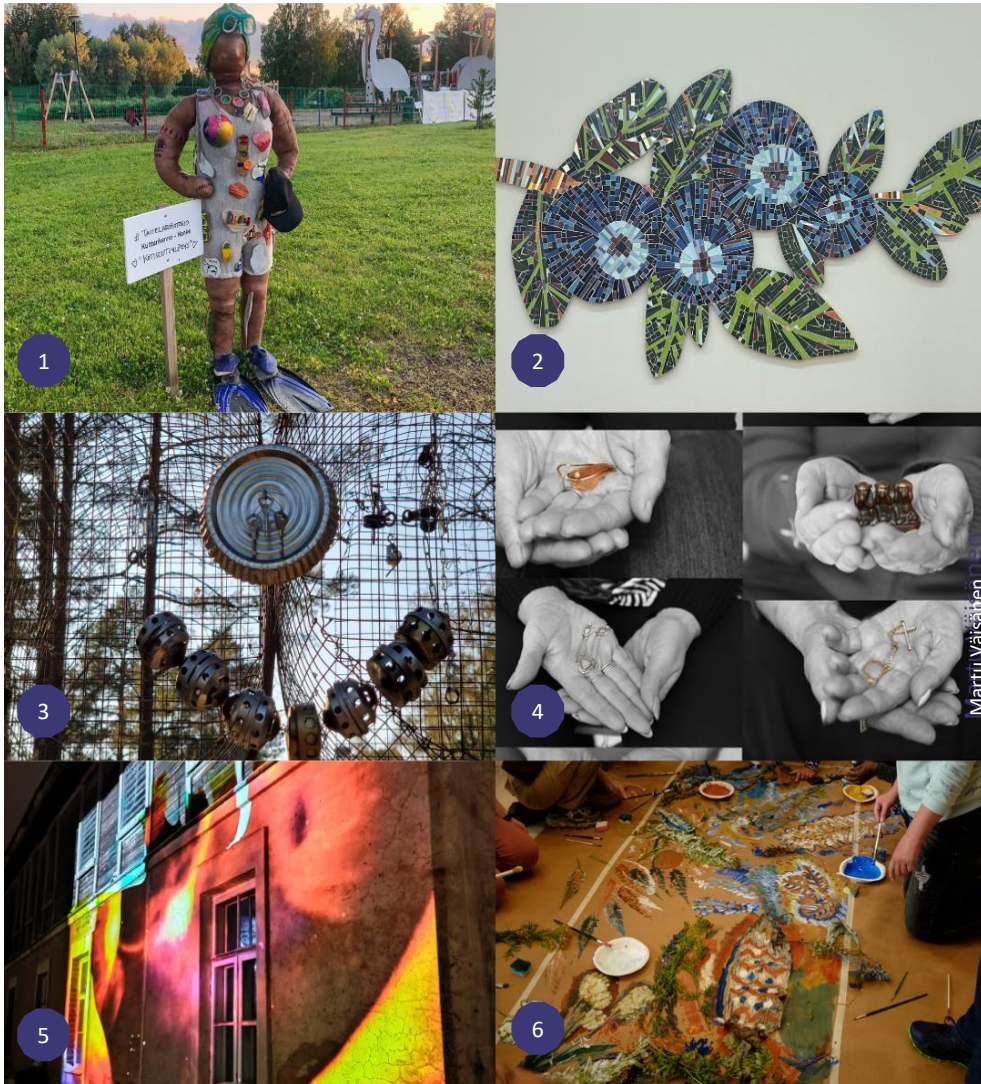
Hankinnasta toteutukseen

Taidepilottien toteuttajiksi valittiin seuraavat tahot ja taiteilijat:

1. Ooko nää mistään kotosin? Tervetuloa taidelaboratorioon!
Toteuttajina Creamix / Talvikki Pisilä ja Stooriteller / Elina Stoor.
2. Osiensa summa: Paikkasidonnainen seinämosaiikkiteossarja.
Toteuttajana taiteilijat Jass Kaselaan ja Jenny Grönholm. (kuva Janne Raudaskoski)
3. Ympäriämpäri – Taidetta piholla ja poluilla.
Toteuttajana Kulttuuriyhdistys Vimma / taiteilijat Sinikka Eirola ja Tiina Vehkaperä. (kuva Auli Suorsa)
4. Taidedokumentaatio: Heilastelukulttuuria Oulujokilaaksossa ennen ja nyt. Toteuttaja taiteilija Martu Väisänen.
5. Marrastulet.
Toteuttajana Pohjoinen oopperakomppania ja sen taiteilijaryhmä. (kuva toteuttajan verkkosivuilta).
6. Sukupolvet lijoen varrella – ympäristö- ja luontosuhteen käsittely taiteen keinoin. Toteuttajana taiteilijat Niina Aho ja Satu Suvanto.

Tuloksena taideteoksia

Piloteissa kokeiltiin useammassa kunnassa toteuttavan taideprojektin toimivuutta, yhteistyön ja koordinaation sujuvuutta, sekä eri taiteellisten menetelmien soveltuvuutta asetettujen teemojen toteuttamiseen ja toimivuutta eri kohderyhmille. Pilottien haluttiin nostavan taiteen ja kulttuurin näkyvyyttä kunnissa ja kuntalaisten arjessa, luovan asennemuutosta taiteen ja kulttuurin rohkeampaan tekemiseen ja kokemiseen sekä tuovan taiteen avulla kuntiin ja kuntalaisille eloa, iloa ja osallistumisen mahdollisuuksia. Teemoissa korostuivat luonto ja kestävyys, arkiympäristöt ja kotiseutu, elämyksellisyys ja kokeilevuus.

Jokaisella taidepilotilla oli oma toteutussuunnitelmansa, aikataulu ja viestintätoimenpiteet. Taiteilijat vastasit taiteellisen työn kokonaisuudesta, kunnat auttoivat käytännön asioissa ja Pohjois-Pohjanmaan liitto koordinoi kokonaisuutta. Viestintään tehtiin yhteisen suunnitelman ja ohjeen mukaan. Jokaisessa pilotissa toteutettiin alku- ja loppupalaverit, sekä lukuisia työpalavereja.

Kuten pilottitoimintaan ja kokeilevuuteen kuuluu, valmiita suunnitelmia jouduttiin välillä muuttamaan nopeasti ja radikaalistikin, kun jokin asia huomattiin toimimattomaksi. Keskeistä tällaisessa tilanteessa oli

ratkaisukeskeisyys ja hyvä yhteistyö, joilla löydettiin paremmin soveltuva toimintatapa nopeasti. Välillä tilanteet vaativat luovuutta. Uusi suunta kuitenkin aina löytyi.

Kaikki pilotit toteutettiin loppuun. Tuloksena oli iso määrä kokemuksia ja osallistumisen iloa niin osallistuneille kuntalaisille kuin myös toteuttajaosapuolille. Kaikki pilotit olivat omalla tavallaan osallistavia. Työpajoja oli yhteensä lähes sata ja osallistuneita melkein 3000 henkilöä. Lukuihin oltiin todella tyytyväisiä. Tuloksena oli myös 29 taideteosta tai tapahtumaa, jokaiseen kuntaa omansa. Kuntien toive täytyi siis tältäkin osin. Julkistamistilaisuuksissa olikin iloisia ilmeitä. Oheisessa kuvassa yksi teosesimerkki joka pilotista.

Taitelijat laativat työstään loppuraportit. Viidestä pilotista on tehty myös videot, jotka julkaistiin Pohjois-Pohjanmaan liiton Youtube –kanavalla. Linkit niihin ovat raportin lopussa. Muusta viestinnästä lisää tämän raportin seuraavassa osiossa. Taidepiloteista ja niiden tuloksista on tehty kehittämistarina, joka avautuu seuraavalla sivulla olevan linkin kautta.

[Klikkaa ja tutustu taidepiloteista
ja niiden tuloksista kertovaan
kehittämistarinaan](#)

TP 4. Kulttuurifoorumeista ja viestinnästä vahvuutta

Kulttuurifoorumit kokosivat kulttuurialan toimijoita yhteen

Kestävyyttä kulttuurista oli teemana vuoden 2023 foorumissa.

Juuri nyt kestävyysvaatimus läpäisee vahvasti koko yhteiskuntaa, kaikkia sen toimintoja ja toimijoita. Tekniset ratkaisut eivät yksin riitä muutokseen. Tarvitaan uudenlaisen elämäntyylin, uusien arvojen ja ajattelutapojen sisäistämistä, kulttuurista kestävyysmurrosta.

”Kestävyyksmurroksessa on kyse koko elämää koskettavasta muutoksesta. Jotta se on mahdollista, tarvitsemme vahvempaa ekososiaalista sivistystä, tulevaisuuslukutaitoa ja muutosta arvojen tasolla”. Näin kertoi foorumissa mukana ollut kulttuuriperinnön dosentti Pauliina Latvala-Harvilahti. Hän nosti taiteilijat kestävyden havahduttajiksi, siirtymän vauhdittajiksi ja vahvistajiksi. Latvala-Harvilahden sanoin *”Taiteen kautta voimme löytää uudenlaisia ratkaisuja, sillä taide koskettaa tunteita ja avaa yllättäviä näkökulmia ympäristöön ja yhteiskuntaan.”*

”Toivotun tulevaisuuden rakentaminen lähtee menneisyyden ymmärtämisestä. Dynaaminen museo on tähän hyvä toimintamalli. Sitä voidaan hyödyntää myös Ouluun rakentuvassa uudessa museossa,” sanoi tilaisuudessa puhunut Suomen Metsä-

museo Luston kehittämisjohtaja, dosentti Leena Paaskoski. Hän on kehittänyt dynaamisen museon konseptia, jota parhaillaan toimeenpannaan Lustossa. Sen kautta museot voivat ottaa entistä vahvan roolin tulevaisuustyössä ja kestävyyshaasteeseen vastaamisessa.

Foorumissa kuultiin puheenvuorot myös Oulun teatterin toimitusjohtaja Anu-Maarit Moilaselta teatterin roolista osallisuuden vahvistajana ja lin kunnan vastaava tuottaja Jetta Huttuselta taiteilijan mahdollisuuksista olla rakentamassa yhteisön kanssa taiteotoimintaa kuntaan. Foorumin viidessä eri työpajassa päivän teemoihin syvennyttiin konkreettisella tasolla. Niissä laadittiin huoneentaulut kestävään kulttuuri-ilmastonmuutokseen, mietittiin toimenpiteitä Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekarttaan, keskusteltiin Pohjois-Pohjanmaan uuden museon tulevaisuudesta dynaamisena museona ja sosiaalisesti kestävien taidetuotantojen toteuttamisesta kunnissa.

Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Taiteen edistämiskeskuksen kanssa. Paikkana oli Oulun musiikkikeskus. Livetallenne on katsottavissa Taiken Youtube kanavalta.

**Hetki taiteelle! Julian Owusu:
minimal/maximal/group effort**

Kulttuurifoorumin 2023 työpajojen tulokset

Yhteisö ja taiteilija – miten luoda sosiaalisesti kestävä taidetuotantoa kunnassa

Työpajan järjestäjänä Iin kunnan Taidekeskus KulttuuriKauppi

- **Sosiaalinen toimilupa yhteisöltä.** Kulttuuria tuotetaan vuoropuhelussa yhteisön kanssa. Millaisia tarpeita kuntalaisilla on?

Millaisia toivomuksia kuntalaisilla on? Myös kriittisten äänien salliminen ja kuunteleminen.

Yhteinen kehittäminen. Kulttuurituotantoon tulee olla yhteinen tahtotila.

- **Saavutettavuus.** Kaikkien kohderyhmien tavoittaminen: HUOM myös ei-käyttäjät. Osallistujien laaja saavuttaminen eli

INKLUUSIO. Osallistaminen kulttuurituotantoon: erilaisten väestöryhmien - myös vähemmistöjen - saavuttaminen sekä taiteen tuottajina että yleisönä.

- **Reiluus.** Reilun taiteen käytännöt. Taiteilijoille tarjottava riittävät resurssit tehdä työtään. Taiteen alan asiantuntijat mukana suunnittelussa ja toteutuksessa. Resurssien oikeudenmukainen ja avoin jakaminen.

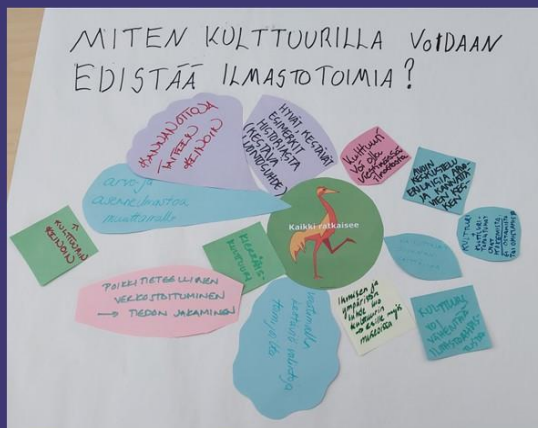
- **Vaikutavuus.** Vaikutusten arviointi. Toiminnan itsearviointi eli reflektio. Saavutetaanko kaikki? Onko osallistaminen vahvaa?

Strategisten tavoitteiden määrittäminen ja toimenpiteiden linjaaminen. Vaikuttavien toimintamallien käyttöönotto ja niistä saatujen tulosten seuranta.

Kaikki ratkaisee: Kulttuuri mukana luomassa hiilineutraalia Pohjois-Pohjanmaata

Työpajan järjestäjänä Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Oamk / Canemure hanke

Työpajan mietinnät ja Kulttuuriforumin anti otetaan huomioon Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekarttaa päivitettäessä. Kulttuurilla on iso rooli Pohjois-Pohjanmaan ja sen kuntien hiilineutraaliuden tavoittelussa!

Kulttuuri-ilmastonmuutos kestävästi Työpajan järjestäjänä Oulu2026

Lataa huoneentaulut !

Terveystä ja hyvinvointia

Tavoite 3: Tuoda terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille

- Tee yhdessä
- Suosi luonnon sijasta kulttuuria.
- Pidä huoli työstäsi.
- Järjestä kohtaus myös itsesi!
- Vie taide ulos kotikistasta
- Anna jokaisen mielellään nähdä, sosiaalisuutensa ja osallisuutensa ilmi.
- Vaadi kohtausa, ne vaativat aikaa ja tilaa, jotta syntyy ottaa luottamusta.
- Muista, että joutuu lo on monikeräinen lo.

Ilmastotekoja

Tavoite 13: Toimia ilmeisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan

- Suosi maastogitän muuttamista → auto, seiväs, tui
- Anna 10 % olennus pyöräilylle ja kävelylle.
- Tee ilmastotekoja kivaasti
- Suosi ilmastoystävällisiä tarjontia.

Eriarvoisuuden vähentäminen

Tavoite 10: Vähentää eriarvoisuutta maiden sisällä ja niiden välillä

- Kiinnitä huomiota saavutettavuuteen ja irkkuisuuteen, hyödynnä digitaalisia ratkaisuja!
- Ota huomioon kytö.
- Huomioi viestinnässä monimuotisuus.
- Kiinnitä huomiota reiluihin toimintakehjiin. Pidä huoli, että toiminta on kannottavaa kaikille osapuolille.
- Toteuta turvallisesti kokemusasi haavo opasta, viesti selkeästi.
- Luo erilaiset hintaryhmät pääsyipulle.
- Huomioi eri alueiden tarpeet.
- Toteuta rajat ylittävää yhteistyötä!

Yhteistyö ja kumppanuus

Tavoite 17: Tukea vahvemmin kestävä kehityksen haasteiden ratkaisua ja globaalia kumppanuutta

- Astu ulos omasta kuplasta! Tiedosta kuplasta.
- Luo yhdistä verkostoja!
- Kuuntele ja lausutele eri alojen toimijoita, luovuutta on kaikkialla.
- Muista, että tavallinen voi olla toiselle erikoista.
- Muista, että olet ja oso globaalia.

ParasRakas Museo: Kohti Pohjois-Pohjanmaan museon uutta perusnäyttelyä ja tulevaisuutta dynaamisena museona

Työpajan järjestäjä Museo- ja tiedeokeskus Luuppi

Toivottuja tulevaisuuksia museoissa vuonna 2050

tehdään toimintaa
itsestäänselvä vaihtoehto vapaa-aikaan
sukupolvia yhdistävä
jalkautuva → ei vain rakennus!
perinteet & uudet innovaatiot
esteeton olohuonemainen luovuutta
kaikkien tavoitettavissa
monipuolisuus vie kohti parempaa
monet näkökulmat tavoitettavuus
ekososiaalisen sivistyksen vahvistaja
eläväinen
aidot kohtaamiset

Rohkeasti reunalla: Kulttuuri kunnan toiminnassa vuoden 2024 kulttuurifoorumin teemana

Kulttuuri on yksi kuntien kuntalaisilleen tarjoamista palveluista ja se on myös monipuolinen osa kunnan kehittämistyötä. Kulttuurifoorumin alustuksissa paneuduttiin kulttuurin rooliin osana hyvinvointia, elinvoimaa ja liiketoimintamahdollisuuksien kehittämistä. Niissä pohdittiin myös kulttuurikunnan reseptiä ja mitä sen rohkeaan kehittämistyöhön kuuluu.

Aluekehittämisen asiantuntija Kirsi Siltanen (MDI) muistutti, että jos kulttuurilta odotetaan vaikutusta kuntalaisten hyvinvointiin, kunnan vetovoimaisuuteen tai elinvoimaan, tulee kunnan kulttuurin peruspalveluiden olla kunnossa. Hän totesi, että *”ilman taiteen perusopetusta tai bänditiloja ei synny huippumuusikoita tai orkestereita.”* Hän korosti kirjaston roolia jatkaen, että *”ilman kirjastoa kunta ei voi sanoa itseään kunnaksi”*.

Siltasen mukaan vetovoimainen kulttuurielämä on kunnalle vahva kilpailuvaltti asukkaiden ja osaajien houkutelussa. Tutkimuksen mukaan muuttopäätöksissä paik-

kakunnan arvot ovat heti toisella sijalla työpaikan jälkeen. Ihmiset punnitsevat mitä paikkakunta tarjoaa arkeen ja vapaa-aikaan, ja millainen tunnelma siellä vallitsee. Mielikuvat vaikuttavat vahvasti. Niitä kannattaa aktiivisesti rakentaa. Kulttuuri luo asioita, joita on vaikea mitata ja joita ei tilastoista löydy. Se tutustuttaa ihmiset toisiinsa ja paikkoihin. Sen ympärille rakentuu yhteisöjä ja osallisuutta. Kunnille se mahdollistaa myös oman kunnan tarinan luomisen. Kunnassa rohkeutta on muun muassa valita toisin ja rakentaa tarjolla olevista kulttuurikunnan rakennuspalikoista omanlainen kokonaisuus. Näin kunta voi kulttuurin keinoin olla hyvä paikkakuntalaisilleen, mutta myös erottautua muista kunnista ja alueilta, olla kiinnostava ja vetovoimainen. Rohkeus syntyy myös kokeiluista, hyvästä yhteistyöstä ja luottamuksesta omaan, hyvään tapaan toimia kulttuurikuntana. Kulttuuri tarjoaa runsaasti kehittämisen työkaluja. Ne pitää rohkeasti poimia käyttöön.

Hetki taiteelle! Saga Sutela esiintyy.

Kulttuurifoorumissa puheenvuoron pitivät myös Limingan kunnanjohtaja Pekka Rajala, maakuntavaltuuston puheenjohtaja ja kansanedustaja Mari-Leena Talvitie, Oulun yliopiston Kerttu Saalasti instituutin projektitutkija Markus Rytinki ja Oulun kaupungin hyvinvoinnin edistämisen johtaja Pirjo Nikula. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Limingan kunnan kanssa Limingan lakeustalolla. Tilaisuuden tallenne on katsottavissa Pohjois-Pohjanmaan liiton Youtube kanavalla.

Palaute kulttuurifoorumeista

Kulttuurifoorumeihin osallistui kumpaankin noin 80 henkilöä. Osallistuneilta pyydettiin palautetta sähköisellä kyselyllä.

Pääsääntöisesti palaute oli erittäin positiivista ja tilaisuuksien antiin oltiin tyytyväisiä.

Vuoden 2023 kulttuurifoorumiin osallistuneet antoivat tapahtumalle arvosanan hyvä tai erinomainen seuraavasti:

- 79 % tilaisuuden yleisarvossana,
- 74 % sisällöt ja puheenvuorot,
- 48 % työpajat,
- 88 % käytännön järjestelyt.

Vuoden 2024 kulttuurifoorumiin osallistuneet arvoivat tapahtumaa ja sen antia seuraavasti:

- 82 % koki saaneensa uutta tietoa ja ideoita vähintään jonkin verran,
- 64 % verkostoitui vähintään jonkin verran,
- 83 % piti tilaisuuden sisältöä ja järjestelyjä hyvinä tai erinomaisina,
- 89 % haluaa osallistua vastaavaan tilaisuuteen jatkossa.

Viestinnällä taiteen mahdollisuudet ja tehty työ esiin

Kulttuurikenttä -hankkeen tavoite oli lisätä kulttuurin näkyvyyttä ja sitä kautta luoda myös alueellista vahvuutta. Tässä keinona oli hankkeessa tehty monipuolinen ja aktiivinen viestintä. Käytössä oli Pohjois-Pohjanmaan liiton kanavat eli verkkosivut, sosiaalisen median kanavat ja uutiskirje. Hanke avasi myös omat Kulttuurikenttä Facebook ja Instagram profiilit. Ne olivat keskeisessä roolissa tapahtumamarkkinoinnissa (myös maksullinen) ja toiminnasta kertomisessa. Käytössä oli paljon kuvia ja videomateriaalia. Tapahtumista viestimiseen käytettiin myös perinteistä juliste- ja flyer-ilmoittelua, ja kesätapahtumiin jalkautumista.

Viestinnällistä yhteistyötä tehtiin pilottitaiteilijoiden ja kuntien kanssa. Taitelijat itse jakoivat päivityksiä hankkeen Facebookin kautta. Kunnat olivat tapahtumissa mukana rinnakkaisjärjestäjinä. Yhteistyö toimi sujuvasti. Siinä hyvänä apuna oli pilottien oma viestintäohje. Kunnat myös itse panostivat viestintään. Tästä esimerkkinä Marrastulet tapahtumabrändin luominen, johon kunnat ostivat visuaalisen ilmeen yhteisesti kustantaen. Sisäisessä viestinnässä parhaiten toimi materiaalin jakaminen pilottikohtaisesti käyttäen Google Drive kansioita. Kaikessa viestinnässä noudatettiin rahoittajan ohjeita.

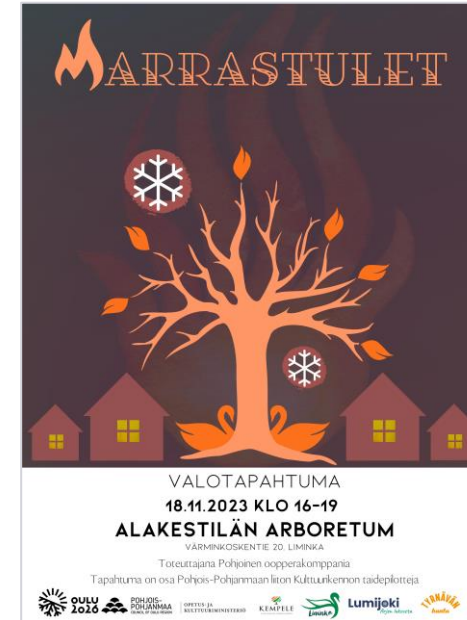
Tiedotteita tehtiin lähes 30 kappaletta. Niillä saatiin media kiinnostumaan ja sitä kautta todella hyvä medianäkyvyys. Todennetusti uutisjuttuja tai radiohaastattelua oli hankkeen aikana noin 90 kappaletta. Niistä suurin osa jälkimmäisen eli taidepilottien toteutusvuoden aikana. Taide ja kulttuuri siis kiinnostaa mediaa, kunhan se toteutuu paikallisesti houkuttelevalla tavalla ja lähellä kuntalaisia.

Uutisvirtaa hankkeessa seurattiin Retriever mediaseurantal palvelun avulla.

Viiden taidepilottien tekoprosessit dokumentoitiin videon muotoon. Ne löytyvät Pohjois-Pohjanmaan liiton Youtube kanavasta. Linkit hankkeen viestintäkanaviin ovat: [Verkkosivut](#), [Facebook](#), [Instagram](#).

Taidepilottien dokumentointiin myös erilliseksi tarinakartaksi.

Ohessa esimerkkikuva Marrastulet taidepilottien markkinointimateriaalista.

TP 4. Kulttuurifoorumit Viestintä

- Kulttuurifoorumit
- Aktiivinen viestintä koko hankkeen ajan
- Foorumi 2023 Oulu
- Foorumi 2024 Liminka
- * Osallistujia n 80/tilaisuus
- 28 tiedotetta
- 90 uutisjuttua
- 172 mediaosumaa
- 5 videota
- Someviestintää

Arjen aarteista taidetta

Yhteisötaideteosta rakennettiin maanantaina Pyhäjoella eläkeläisten kanssa.

Jorma Rönig nui toteutaneeksi teoksen idea: hän kävi ihana asiaksi asti hakemassa teokseen värejä tikkaita. Kuka tahansa voi tulla teokseen oman esineensä jos sillä tuntuu.

Marja-Liisa Mähönen pitää myös ideaa hyvänä. "Ja sitä rannan on jokaisella. Mukava, että täällä on monen ihmisen tekemä, hän sanoo.

Yhteisötaideteosta rakennettiin maanantaina Pyhäjoella eläkeläisten kanssa. Teoksen idea on kokenut taideteosten valmistamista ajatellen todella hyvin. Kirkkopuiston leikkipuiston laiturin voisi kuvitella näkövinkkiä näin monelta kimmastavaa.

Yhteisötaideteos Kadonnutten aarteiden muistutajat henki vahvasti myös kierrätykseen päin. Jo aloituspäivänä maanantaina teos sai paljon pientä mielenkiintoista esinettä runkoonsa.

- TAIDEPILOTTI**
- Ympäristö - Tiedettä pihalla ja pöydällä - taidepilotti toteutettiin yhteistyönä luonnonkeräilyseuran ja Sirkka Erolan kanssa. Käytettiin Hailuonon ja Pyhäjoella.
 - Toteutettiin taidepilotissa toimivat kuvataiteilijat Tiina Vehkaperä ja Sirkka Erola.
 - Taidepilotin tuottaa Sirkka Erola kulttuurivälitys Viremäry.
 - Taidepilotti on osa Kulttuurikentän - Yhteistyötä ja vaikuttavuutta kulttuuripalveluiden tuottamisessa.
 - Se edistää korttien kulttuuritoimintaa, korttien kulttuuritoimintaa annettujen lain laatuisten toteutusten ja erityisesti lain alustamista kehittämisestä lähtien maakunnan alueella.
 - Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

Taidelaboratoriossa syntyi tällä kertaa tervehdysteoksia rakkaille naapureille – Haapavetisten identiteettiä kuvaava yhteisötaideteos julkistetaan loppukuusta, lue jutusta, millainen kuva meistä on muotoutunut

Sari Hyytinen Haapavesi-lehti

Ke 12.7.2023 klo 15:00

KUUNTELE

Ulla ja Fia Hietala (pyödyän vasemmalla puolella) taittelivat lehmä-aiheiset teokset Niivalan, Laura Mattila sekä Adam ja Liina Karim alottivat luontoaiheisia teoksia, Lapsia ohjauksessa Taidelaboratorion vetäjä Elina Stoor. Kuva: Savi Hyytinen

Tiistaina pidetyllä iltoilla alkautui myös Pohjois-Pohjanmaan liiton Kulttuurikentän-hankkeen Taidelaboratorio. Kesän ajan lähiseudun kuntien tapahtumissa kiertävä Taidelaboratorio on taitteen kohtaamis- ja tapaustapa, joka käsittelee alueen ja maakunnan identiteettiä teemoina.

Sukupolvet lijoen varrella – ympäristö- ja luontosauteen käsittely Taiteen keinoin – pilotissa keitataan yhdessä. Työpajan merkittävää tehtävää retki-kojeen alkuvaiheella. Kuvassa näkyy saattajan ja taiteilijan.

Taivalkoskella tehdään taidetta yhdessä

Taidepaja lijoen varen kuntiin rantatutuneen taidepilotin tarkoituksena on herätellä alueen asukkaita havaitsemaan ja arvostamaan ympäristöä uudella tavalla sekä löytämään erityisiä merkityksiä omasta elinympäristöstään.

Tämän kerran taidepajassa työskenneltiin linopainannan parissa.

07.09.2023 00:00

ANU KAUPPILA

YLI-II

Tiistaina palvelukeskus Jokirannassa asukkaat pääsivät taiteilemaan luonnonmateriaaleja hyödyntäen Niina Ahon ja Satu Savannon ohjauksessa. Taitelijat käyvät Jokirannan palvelukeskuksessa yhteensä kolme kertaa osana Sukupolvet lijoen varrella -taidepilotilla. Savanto kertoi pilotin olevan yksi Pohjois-Pohjanmaan Kulttuurikentän-hankkeista.

Jorma Rönig nui toteutaneeksi teoksen idea: hän kävi ihana asiaksi asti hakemassa teokseen värejä tikkaita. Kuka tahansa voi tulla teokseen oman esineensä jos sillä tuntuu.

Yhdessä taiteillen

Vihannissa pääsee tekemään yhteisöllistä taidetta eli osallistumaan mosaikin tekemiseen.

Yhteinen tila on monelle ihmiselle tärkeä paikka, missä kaikki voivat tulla ja tulla. Yhteinen tila on monelle ihmiselle tärkeä paikka, missä kaikki voivat tulla ja tulla. Yhteinen tila on monelle ihmiselle tärkeä paikka, missä kaikki voivat tulla ja tulla.

Valo rikkoo pimeyden marraskuussa

Pimeys, kuolema, toivo, yhteisöllisyys – ja lakeus. Kaiken yhdistää valo. Näiden teemojen ympärille on syntynyt elämyksellisen valotapahtumien sarja, joka esitetään marraskuussa.

Tymärvän Nahtaurit päättävät maaliskuun valotapahtumansa.

Lukijamme kutsuvat Luonnonkeräilyseuran ja Sirkka Erolan kanssa toteuttamaan Maailman muuttajien valotapahtumaa marraskuussa. Teema on pimeys ja valo.

Esimerkkejä uutisista

TILAAJILLE

Nuorilta ja eläkeläisiltä taidetta

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama Kulttuurikenttä poikii uutta taidetta moneen kuntaan. Pyhäjoen kirkkopuisto saa nuorten ja eläkeläisten tekemän taideteoksen.

KULTTUURIKENNO - Yhteistyötä ja vaikuttavuutta kulttuuripalveluiden

Limingassa järjestetään Pohjois-Pohjanmaan kulttuurifoorumi – paljon puhetta kulttuurista hyvinvoinnin edistäjänä ja kunnan elinvoiman lisääjänä

@Kulttuurikenttä mukana Lempi Festillä

Lempi Fest
22. PÄIVÄKOHDE
PÄIVÄKOHDE
Kirkkosaari, Muhos

Tämän viikon keskiviikko klo 17.00
Lempi Fest
Kirkkosaari, Muhos

Klinnostunut

Tuu jutteleen #heilastelu taidetyöpajoista!

T. Martu ja Anni-Stiina

TAIDELABORATORIO

KAIKILLE AVOIN JA ILMAINEN

Lisätietoja:
Elina Stoor
040 585 0248
stooriteller@gmail.com

Koe

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIO
POHJOIS-POHJANMAA

TERVETULOA TAIDELABORATORIOON

La 26.8.2023 Kurjenranta, Piipjärvi klo 18-22
Ke 26.7.2023 Juhu Oksan katu, Kurjenranta klo 18-22

ÄÄNESTÄ UIMAHALLIN MOSAIKKITAIDETEOKSESTA!

ÄÄNESTÄ UIMAHALLIN MOSAIKKITAIDETEOKSESTA!

Saamme Pyhäjärven uimahallin julkisen taideteoksen! Ja mikä parasta, juuri Sinä voit vaikuttaa sen ulkoasuun ja tulla mukaan toteuttamaan mosaiikkityönä rakennettavaa teosta!

Yhteistyössä on Kulttuurikenttä -hankkeen avulla tehtävä yhteisötaideteos, joka sijoitetaan kävijöiden iloksi Pyhäjärven uimahallin lastenaltaan puoleiselle päätyseinälle.

Voit osallistua ja äänestää taideteosta. Äännekokoukset ovat taitelijoiden Jenny Grönholm ja Jass Kaselaanin käsialaa ja tapaamme heidät työn tuihussa Pyhäjärvellä 2. ja 3. elokuuta. Tule mukaan latomassa pieniä palasia isoksi kokonaisuudeksi!

Äänestää suosikkiasi 8.9. saakka näistä kahdesta kauniista luonnoksesta. [Äänestä](#)

Esimerkkejä viestinnästä

Ookkonää mistään kotoisin? Taidepilottit tuovat eloa ja iloa Pohjois-Pohjanmaan kuntiin

Kulttuurikenttä taidepilotti

TAIDEDOKUMENTAATIO HEILASTELUKUUSAMON OULUJOKILAASSOSSA ENNEN JA NYT

Muhos Utajärvi Vaala

Toteuttajana Martu Väisänen

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIO
UNDERSÖSNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

POHJOIS-POHJANMAA
COUNCIL OF NORTH FINLAND

Hankkeen projektipäällikkö Auli Suorsa haastattelee Jussi Häkkinen

KADONNEEN ARJEN METSÄSTÄJÄT

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIO
UNDERSÖSNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

VIMMA
KULTTUURIPALVELUJEN YHTEISTYYSKESKUS

POHJOIS-POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGION

Liminka on hyvä paikka järjestää tapahtumia. Hyvin onnistui myös kulttuurifoorumi Lakeustaloilla. Hyvät puitteet, kiinnostavia puheenvuoroja ja kiinnostunut yleisö. Anu-Maija kirjoitti jutun kohta tulossa myös videotallenne!

RadioPOOKI

HEILASTELUA! Taidetyöpajoja!

Taitelija Martu Väisänen ohjaa Utajärvellä jokaiselle soveltuvia taidepajoja. Tule yksin, ystäväsi tai kumppanin kanssa. Pajoissa tehdään helppoja taideharjoitteita ja muistellaan samalla heilastelupaikkoja ja niihin sisältyviä tunteita. Voit osallistua joko kaikkina päivinä tai yhteen työpajapäivään.

Lopuksi kuvataan perjantaina upeat Tunnekuvat juuri sinusta ja omasta heilastelupaikastasi!

Heilastelukulttuuria Oulujokilaassossa ennen ja nyt on osa pohjois-pohjanmaan liiton Kulttuurikenttä - Yhteistyötä ja vaikuttavuutta kulttuuripalveluihin hanketta.

26.6-29.6.2023 klo 16-20.
Pe 30.6. kuvauspäivä.
Roomarisali, Vanhatie 29, Utajärvi

Lisätietoja ja ilmoittautuminen:
Martu Väisänen
martu@martuvaisanen.fi

Tutustu taitelijaan: www.martuvaisanen.fi
Seuraa meitä somessa:
Facebook ja Instagram: Kulttuurikenttä

MOSAIKKI PAJA ♡
KLO 12-18.00

Kempeleen viinidöön luontopolulla ylihuomenna
15.11. klo 17-20

Maille mustien vesien rakentaminen Kempeleessä alkaa!

KULTTUURIKENTTÄ - Yhteistyötä ja vaikuttavuutta kulttuuripalveluihin

IIJOKITARINA

Sukupolvet lijoen varrella, ympäristö- ja luontosuhteen käsittely taiteen keinoin

YLI-II KUUSAMO
PUDASJÄRVI li
TAIVALKOSKI

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIO
POHJOIS-POHJANMAA

haapajarvenkaupunki Taidelaboratoriossa Haapajarven torilla syntyy monenlaista taidetta haapajarvisten yhteisen taideteoksen. Seuraavan kerran Taidelaboratorioon pääsee Teepiknikillä 7.7.

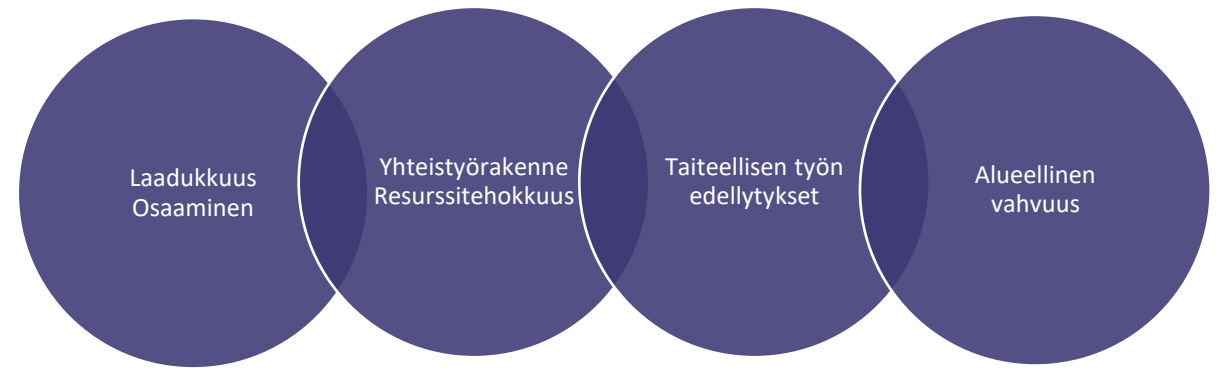
#kulttuurikenttä
#haapajarvi

Tulokset ja saatu palaute

Tulokset kootusti

1. Osaamisen vahvistuminen

- Uutta tietoa, uusia ideoita ja oppimista osaamisklinikoilla omista tarpeista käsin.
- Osaamista taideprojektin yhteiskehittämiseen ja menetelmiin.
- Osaamista yhteisötaiteen hankintaan ja toteuttamiseen ylikunnallisessa yhteistyössä.

2. Yhteistyön tiivistyminen ja kulttuurikennon rakentuminen

- Yhteistyö kaiken toiminnan keskiössä.
- Osaamisklinikoiden ja taidepilottien toteuttaminen laajassa yhteistyössä kuntien kesken ja alueellisia asiantuntijatahoja sitouttaen.
- Taidetuotannon yhteiskehittämisen, yhteishankinnan ja koordinaation malli.
- Maakunnan alueen, sen kuntien ja toimijoiden tutuksi tuleminen taiteilijoille.

3. Taiteellisen työn edellytysten kehittyminen

- Uudet rohkeat teemalliset avaukset taiteen tekemiseen ja kokemiseen.
- Osallisuus ja saavutettavuus osana kehittämistyötä.
- Taidetuotannon yhteiskehittämisen, yhteishankinnan ja koordinaation malli.
- Saatua kokemusta yhteisötaiteiprojekteista ja -taiteilijoiden työskentelystä kunnissa.
- Jatkoajatus kuntataiteilijasta.

4. Alueellinen vahvistuminen

- Kulttuurin, sen tarjoamien keinojen ja vaikuttavuuden esille nostaminen osana alueellista kehittämistä kaikilla hankkeen toimenpiteillä ja käsitellyillä teemoilla.
- Taidetuotannon yhteiskehittämisen, yhteishankinnan ja koordinaation malli, käsitellyt teemat.
- Yhteistyörakenteen ja Oulu 2026 kulttuuripääkaupunkivuoden edellytysten vahvistuminen.
- Vahva viestintä, kulttuurin ja taiteen huomattava näkyvyys maakunnan mediassa.
- Teoksien ja tekoprosessien dokumentointi yhdessätoista kunnassa Oulun museo- ja tiedekeskus Luupin toimesta sen alueellisen vastuumuseotehtävän mukaisesti: Teosten ja tekoprosessin säilyminen visuaalisena kulttuuriperintönä tuleville sukupolville, niiden hyödyntäminen esimerkiksi tutkimuksessa.

Taidetuotannon yhteiskehittämisen, -hankinnan ja koordinaation malli

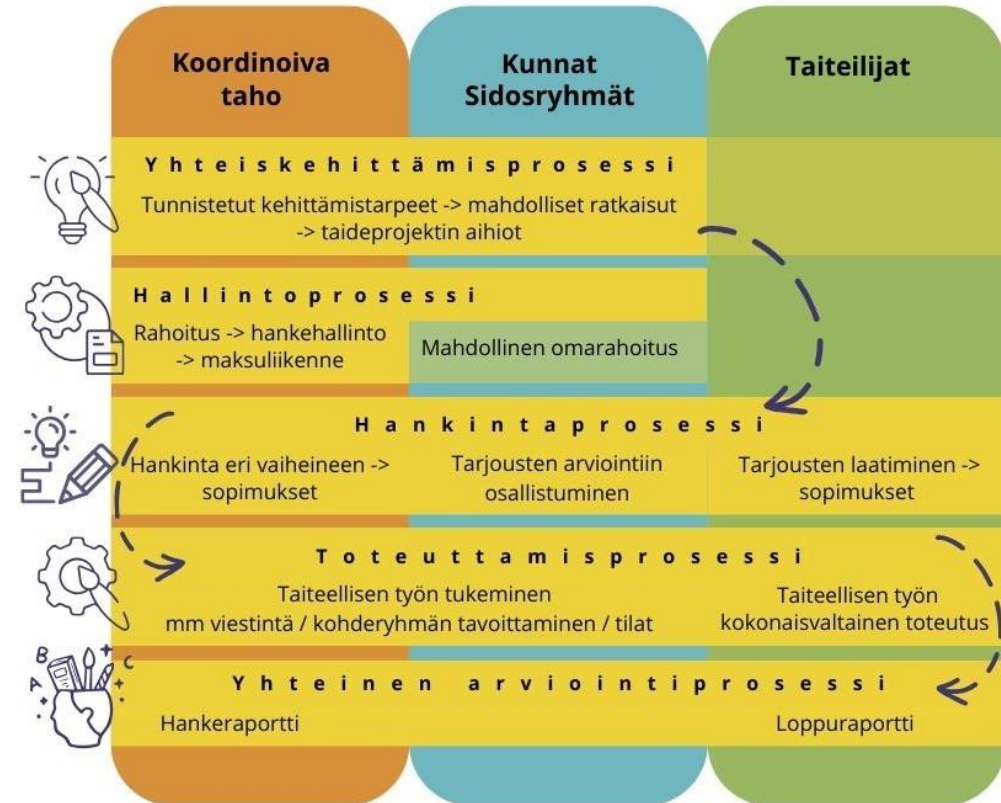
Kulttuurikeno -hankkeessa pilotoitiin yhtä kuntaa laajemmalle alueelle suuntautuvaa taidetuotannon yhteiskehittämisen, -hankinnan ja koordinaation mallia ja sen toimivuutta. Ohessa olevaan kaavioon on kiteytetty mallin suunnitteluun, hallintoon, hankintaan, toteuttamiseen ja arviointiin liittyvät prosessit. Toimijoina mallissa ovat koordinoiva taho, kunnat ja taiteilijat. Kuntien yhteydessä on mainittu myös sidosryhmät, sillä kehittämissuorissa on hyvä olla mukana eri tahoja mahdollisimman laajasti. Riippuen hankintatavasta, myös taitelijat voivat olla mukana jo tässä vaiheessa.

Koordinoivalla taholla on kokonaisvastuu mallin kaikkien prosessien toimivuudesta. Se huolehtii hallinnollisista tehtävistä, rahoituksen hakemisesta ja prosesseihin liittyvistä käytännön asioiden järjestämisestä. Myös hankintaprosessin läpivieminen tarjouspyynnöstä sopimukseen asti on sen vastuulla. Tarjousten ja erityisesti niissä olevien toiminta- ja teossuunnitelmien arviointi

on hyvä järjestää yhdessä työryhmän (tässä kunnat) kanssa. Kehittämis- ja hankintaprosessiin tulee varata riittävästi aikaa. Yksi vuosi on hyvä aikajänne suunnittelusta toteutuksen aloitukseen.

Toteuttamisprosessissa tärkeää on ennalta sovittu työnjako, sen selkeä esille tuominen ja noudattaminen. Toteuttajaa tuetaan työn sujuvuuden mahdollistamiseksi muun muassa kohderyhmän saavuttamisessa, tilojen tai sopivien paikkojen löytämisessä. Viestintään tulee olla oma suunnitelmansa. Hyvän näkyvyyden takaamiseksi eri kanavia tulee käyttää monipuolisesti kaikkien mukana olevien organisaatioiden viestinnälliset mahdollisuudet hyödyntäen.

Sujuva yhteistyö, yhdessä sovitut käytänteet ja avoin vuorovaikutus on laadukkaan toteutuksen ehdottomat edellytykset.

Kunnilta saatu palaute tukee tuloksia 1/2

Hankkeessa mukana olleiden kuntien henkilöstö arvioi eri toimenpiteiden onnistumista, sekä niiden antia ja vaikuttavuutta oman työnsä näkökulmasta. Arviointi tapahtui hankkeen lopussa toteutetulla kyselyllä. Analyysistä jätettiin pois muutama ei osaa sanoa –vastausta. Kokonaisvastausmäärä oli 19 henkilöä.

Kaikki kyselyyn vastanneet pitivät hankkeen kokonaistoteutusta erinomaisena tai hyvänä. Erityisen tyytyväisiä oltiin hankkeessa tehtyyn viestintään, niin ulkoisen kuin sisäisenkin viestinnän ja vuorovaikutuksen osalta. Myös osallistavasta otteesta kiiteltiin. Kulttuurifoorumeihin ja osaamisklinikoihin oltiin pääsääntöisesti tyytyväisiä.

Avoimissa vastauksissa korostui yhteistyön tiivistyminen. Kiitosta sai mahdollisuus ”osallistua kokonaan rahoitettuun hankkeeseen, jonka kautta tutustui uusiin ihmisiin, näki taiteilijoiden työskentelyä ja joka tarjosi uutta kuntalaisille”. Hankkeen toiminnassa nähtiin myös erityisyyttä: ”Useat kunnat pystyivät hankkeen rahoituksen avulla toteuttamaan sellaista, jotka eivät muuten olisi mahdollistuneet”.

Taidepilottien kokonaistoteutuksen ja tulokset koki vähintään hyväksi yli 80 prosenttia vastaajista. Erityisesti taiteilijoiden työskentely kunnissa sai kiitosta. Jonkin verran kriittisemmin suhteuduttiin pilottien valmisteluun ja hankintaprosessiin. Vastausten mukaan eri toimijoiden toiveita olisi pitänyt kuunnella tarkemmin eikä rajata liikaa toiminnan kohderyhmää. Pitää kuitenkin todeta, että kuhunkin pilottiin valittu toimintatapa oli kehittämistyöpajoissa yhdessä muodostettu kompromissi. Varsinainen toteutustapa selkeni vasta tarjousten ja niissä saatujen taiteilijoiden laatimien toimintasuunnitelmien myötä.

Kuten jo tässä raportissa on aiemminkin todettu, ongelmitakaan ei piloteissa päästy. ”Osa työpajoja ja taiteilijoiden työ niissä onnistui loistavasti, mutta osassa oli runsaasti haastetta”. Palautteessa kiiteltiin hankkeessa ollutta henkilöresurssia: ”Hankkeen työntekijät helpottivat kunnan päässä paljon”.

Kyselyssä toimenpiteet erinomaiseksi tai hyväksi arvioineiden osuus:

”Yhteistyö kulttuurialalla lähikuntien kesken ja laajemminkin sai uutta intoa. Myös kunnan sisällä yhteistyökuviot selkenivät.

”Kunnat lähtivät hieman eri viivalta hankkeeseen mukaan ja taidepilottien alueellisissa toteutuksissa oli eroja.

Kunnilta saatu palaute tukee tuloksia 2/2

Tehdyssä palautekyselyssä kysyttiin hankkeen vaikutuksista kollegoiden, taiteilijoiden ja muiden toimijoiden kanssa tehtävään yhteistyöhön. Lähes kaikki vastanneet kokivat yhteistyön vahvistuneen vähintään jonkin verran. Eniten näin oli tapahtunut kollegojen kesken. Yli puolet vastanneista arvioi yhteistyön tiivistyneen paljon ja yli 40 prosenttia jonkin verran. *”Hanke loi pysyviä yhteistyökuvioita ympäristökuntien kanssa ainakin omassa kunnassamme.”* Yhteistyön tiivistyminen on hankkeen vaikuttavuutta arvioitaessa merkittävä tulos, sillä se ja kulttuurikennon vahvistuminen oli hankkeen keskeinen tavoite. Tässä kohtaa siis onnistuttiin hyvin.

Kyselyyn vastanneet arvioivat myös muilta osin hankkeen toimenpiteiden tuomaa hyötyä oman työnsä näkökulmasta. Puolet ilmoitti voivansa hyödyntää hankkeen antia työssään paljon, mikä on erinomainen tulos. Vastaajat ilmoittivat saaneensa uutta tietoa ja ideoita. Myös taidepiloteista oli tullut arvokasta oppia, jota voi hyödyntää jatkossakin. Parhaita asioita arvioitaessa taidepilotit mainittiin useimmin. Hyvä kokemus oli syntynyt yhteissuunnittelusta, pilottien tuomasta vaihtelusta normaaliin kunnan kulttuuritoimintaan, taiteilijoiden työskentelystä kunnassa, valmiista teoksista ja osallistuneiden reaktioista, ja että

”saatiin taideprojekti paikkaan johon sellaista oli pitkään haaveiltu”. Myös klinikat saivat kiitosta.

Palautetta kysyttiin myös asioita mitkä hankkeessa harmittivat tai joita ei jää kaipaamaan. Sellaisina mainittiin jotkut käytännön-hankaluudet pilotin toteuttamisen yhteydessä ja ettei oma aika riittänyt kaikkiin koulutuksiin ja työpajoihin. Myös parempaan mitattavuutta kaivattiin.

Yhteenvedona palautekyselyn pohjalta voidaan todeta, että kokemus hankkeesta on ollut erittäin positiivinen. Siitä kertoo myös, että palautteessa toivotaan hankkeen jälkeenkä aktiivisen otteen ja yhteistyön jatkuvan kuntien suuntaan. Halutaan muun muassa uutta hanketta, koulutustilaisuuksia ja pidempikestoista taidetoimintaa. *”Maakunnalliset yhteiskehittämishankkeet ovat todella tärkeitä. Seuraava näkökulma voisi olla elinvoiman kehittäminen kulttuurin ja taiteen avulla.”* Vastauksissa todettiin ettei pienillä kunnilla ole mahdollisuutta itsenäisesti palkata taiteilijoita. Jos toiminta olisi pitkäkestoisempaa ja esimerkiksi kuntataiteilija toimintamallilla toteutettua, niin päättäjien ja virkahenkilöiden *”silmät voisivat avautua”* havaitsemaan toiminnan vaikutukset ja sitä myötä sen tärkeyden.

”Parasta oli, että taiteilijat tulivat työskentelemään kuntaan.”

Yhteistyön tiivistyi:	Paljon	Jonkin verran
Kollegoiden kanssa	53 %	41 %
Muiden toimijoiden kanssa	39 %	56 %
Taiteilijoiden kanssa	33 %	61 %

”Parasta oli taidetuotannolla luotu yhteishenki Pohjois-Pohjanmaalle.”

Hankkeen anti työhön:	Paljon	Jonkin verran
Sain uutta tietoa	41 %	59 %
Sain uusia ideoita	39 %	56 %
Voi hyödyntää työssäni kokemusta taidepiloteista	42 %	53 %
Voi hyödyntää hankkeen antia työssäni	50 %	50 %

Taidepilottien palaute innostaa jatkamaan

Taidepilotteihin osallistuneilta kerättiin palautetta taidetoiminnan yhteydessä keskustellen ja/tai lomakkeilla. Yhdessä pilotissa tehtiin verkkokysely. Palaute oli pääosin positiivista kaikkien pilottien osalta. Alla joitakin muita pilottikohtaisia huomioita osallistuneiden kokemuksista loppuraporteista ja –palavereista poimittuna.

Heilastelukulttuuria Oulujokilaaksossa. Työpajojen tunnelmaa kuvattiin avoimeksi ja lämminhenkiseksi. Ihmiset olivat tyytyväisiä ja samanlaista toimintaa haluttiin jatkossakin, myös pitkäkestoisempänä.

Tervetuloa taidelaboratorioon! Taidekokemus koettiin mielenkiintoisena ja piristävänä. Jotkin kokivat työskentelyn vaativaksi. Taiteilijoiden mukaan taidelaboratorio oli onnistunut kokeilu ja ihmiset tuntuivat jäävän janoamaan lisää. He uskoivat, että kokeilun myötä osa ihmisistä innostui taiteesta enemmän.

Osiensa Summa. Työpajoissa käytiin kiinnostavia keskusteluja ja niissä oli mukavia kohtaamisia. Työskentelytapa itsessään on hyvin meditatiivista, ja työpajoissa oli usein suorastaan harras ja sydämellinen tunnelma.

Sukupolvet lijoen varrella. Osallistujien palaute kohderyhmästä riippumatta oli pääsääntöisesti innostunutta. Perheet kokivat mukavaksi, että olivat päässeet kokeilemaan monenlaisia tekniikoita ja materiaaleja. Koululaiset osallistuivat isoina ryhminä.

Ikäihmisten keskuudesta nousut kommentti kertoo paljon:

”Meistähän tuli kaikista taiteilijoita täällä!”

Ympäriämpäri. Eri paikkakunnilla osallistuneiden palaute oli yhtenäistä eli kokemukset työpajoista olivat myönteisiä.

”Hyvä idea, nostan hattua!”

”Tuttujen kanssa suhteet syvenivät teosta tehdessä.”

Marrastulet tapatumiin osallistuneille tehtiin verkkokysely. Yli 70 prosenttia vastaajista piti tapahtuman teemaa, teoksia ja paikkaa vähintäänkin osittain kiinnostavina. Reilu 60 prosenttia ilmoitti voivansa osallistua vastaavanlaiseen tapahtumaan uudelleen. Paikanpäältä tehdyt havainnot ja ihmisten kanssa käydyt keskustelut antoivat samanlaisen näkemykseen.

Tapahtumista tykättiin ja yleisö oli sisällöstä yllättynekin:

”Ei olla ennen tällaista nähtykään”.

*”Oli hauskaa, sai nauraa, sai hengähdystauon.
Vaikka emme ymmärtäneet toisiamme,
taide toimi yhteisenä kielenä.”*

Palaute Kuusamon työpajaan osallistuneelta

Koottuja käytännön ohjeita yhteisötaidepajojen järjestämiseen:

- Suunnittele taidepajat kehittämistarve ja kohderyhmä huomioiden.
- Tee hankinta huolellisesti. Mieti kriteerit, muista sopimus.
- Huolehdi suunnitelmallisuudesta, koordinaatiosta ja työnjaosta. Keskustele ja kirjaa asioita ylös.
- Mieti yleisön saavutettavuus. Ei yksinomaan avoimia taidepajoja ainakaan pieniin kuntiin.
- Etsi paikat, jotka ovat esteettömiä, houkuttelevia, mahdollistavat kohtaamiset ja työskentelyn.
- Huolehdi turvallisen tilan periaatteista.
- Ajoita pajat oikein. Kesäloma ei ehkä paras ajankohta.
- Varaa aikaa ja resurssia markkinointiin. Käytä kaikkia kanavia. Hyödynnä yhteistyö. Muista paikallismedia.
- Käytä markkinoinnissa taide sanan sijaan luovuus sanaa.
- Työparityöskentelyllä tehokkuutta. Jos pajoja/taitelijoita useampi, mahdollista heidän keskinäinen yhteistyö.
- Varaa aikaa hallinnollisten asioiden hoitamiseen.
- Juhlista lopputulosta kaikkien mukana olleiden kanssa.

Linkit taidepilottien ja kulttuurifoorumien materiaaleihin

Hankkeen verkkosivut: [Kulttuurikunno -hanke - Pohjois-Pohjanmaan liitto](#)

Taidepiloteista laadittu kehittämistarina: <https://arcg.is/1L5qLf0>

[Taidepilottien loppuraportit yhteen koottu dokumenttina \(ei ole saatavilla\)](#)

Taidepiloteista laaditut videot:

- Taidedokumentaatio - Heilastelukulttuuria Oulujokilaaksossa ennen ja nyt. [Kulttuurikunno: Taidedokumentaatio - Heilastelukulttuuria Oulujokilaaksossa \(youtube.com\)](#)
- Ookkonää mistään kotosin? Tervetuloa taidelaboratorioon! [Kulttuurikunno: Ookko nää mistään kotosin? Tervetuloa taidelaboratorioon! \(youtube.com\)](#)
- Osiensa Summa. Paikkasidonnainen teossarja. [Kulttuurikunno: Osiensa summa teossarja \(youtube.com\)](#)
- Ympäriämpäri – Taidetta pihoilla ja poluilla. [Kulttuurikunno: Ympäriämpäri - Taidetta pihoilla ja poluilla \(youtube.com\)](#)
- Sukupolvet lijoen varrella - ympäristö- ja luontosuhteen käsittely taiteen keinoin. Taidepilotin kuntakohtaiset ja yksi koontivideo, jotka ovat osa pilotissa syntyneiden taideteosten kokonaisuutta. Linkki videoiden soittolistaan [Kulttuurikunno Sukupolvet lijoen varrella -taidepilotti 2023 – YouTube](#)

Kulttuurifoorumi 2023 tallenne: [Taiteen edistämiskeskus - YouTube](#)

Kulttuurifoorumi 2024 tallenne: [Kulttuurikunno: Pohjois-Pohjanmaan kulttuurifoorumi 31.1.2024 - YouTube](#)

Hankkeen toteutunut aikataulu ja budjetti

Pohjois-Pohjanmaan liitto sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä hankkeen toteuttamiseen erityisavustusta 190 000 euroa. Kustannuksia syntyi osaamisklinikoiden ja kulttuurifoorumeiden järjestämisestä, taidepilottien toteuttamisesta, viestinnästä ja henkilöstökuluista. Hanketta toteuttamassa olivat projektipäällikkö Auli Suorsa ja kulttuurituottaja Anni-Stiina Hujala.

Osatoteuttajana hankkeessa toimi Oulun ammattikorkeakoulu.

Hanke toteutettiin ajalla 2022 – helmikuu 2024.

Alla toteutuneet toimenpiteet ja niiden aikataulu.

Kuvassa yksityiskohta Pyhäjärven seinämosaiikkiteoksesta.

	2022												2023												2024	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2
Aloitustilaisuus																										
Osaamisklinikat					x3																					
Tietoiskut																										
Taidepilottit 6 kpl																										
-Infot kunnille																										
-Kehittämispajat																										
-Hankintaprosessi																										
-Toteutusprosessi																										
Viestintä																										
Kulttuurifoorumi																										
Ohjausryhmä																										

POHJOIS-POHJANMAAN KULTTUURIKENNO:
Yhteistyötä ja vaikuttavuutta kulttuuripalveluihin
Pohjois-Pohjanmaalla

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ